

Sayı : 64272063-610-3258
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-32747)

03 -12- 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 18.02.2013 tarih ve 43452547-120-07-149036 sayılı yazısı.

Antalya Milletvekili Sayın Gürkut ACAR'ın tarafıma tevcih ettiği 7/32747 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (5 Sayfa)

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/32747)**

Soru 1:

Elektrik abonelerinden alınan güvence bedelinin gerekçesi ve yasal dayanağı nedir? Güvence bedelinin yurttaşlara tam olarak iade edilmediği doğru mudur?

Cevap 1:

Elektrik abonelerinden alınan güvence bedeli Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin Güvence Bedeli başlıklı 26 ncı maddesine dayanılarak alınmakta olup her yıl Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunca belirlenmektedir. İlgili Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasında "Perakende satış sözleşmesinin feshi veya sona ermesi durumunda perakende satış lisansı sahibi tüzel kişi, nakden tahsil edilen güvence bedelini, tüm borçların ödenmiş olması kaydıyla, güncelleştirerek, talep tarihinden itibaren en geç üç işgünü içerisinde ilgili gerçek veya tüzel kişiye iade eder." hükmü bulunmakta olup, elektrik borcu olan müşterilere güvence bedeli iadesinde ilgili borç mahsuplaştırılarak iade yapılır. Ayrıca, Güvence Bedelleri ile Uygulamaya İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesi "Sözleşmenin feshi veya sona ermesi veya eski sayacın ön ödemeli sayaçla değiştirilmesi durumunda;

a) Şirketçe tahsil edilen nakit güvence bedeli, sözleşmenin feshedildiği, sona erdiği veya sayacın değiştirildiği tarihteki Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanmış olan en son aya kadar oluşan TÜFE oranı üzerinden güncelleştirilerek müşterinin şirket ile olan bütün hesaplarının tasfiyesinden sonra varsa bakiyesi işletme kayıtları veya müşterinin güvence alındı belgesi dikkate alınarak talep tarihinden itibaren en geç 3 (üç) işgünü içerisinde müşteriye iade edilir.

b) Güvence bedeli süresiz banka kati teminat mektubu olarak alınmış ise, bu teminat mektubu sözleşmenin feshi veya sona ermesi veya sayaç değişim tarihindeki müşterinin şirket ile olan bütün hesaplarının tasfiyesinden sonra müşteriye iade edilir." şeklindedir.

Güvence bedellerinin iade edilirken bu madde kapsamında güncellenmesi gerekmektedir.

Sorular 2, 3:

- Son 5 yılda ve yıllara göre kaç abonelik işlemi yapılmış, ne kadar güvence bedeli tahsil edilmiştir?
- Son 5 yılda ve yıllara göre ne kadar elektrik üretimi gerçekleşmiştir? Ne kadar elektrik satılmıştır?

Cevaplar 2, 3:

(GWh)				
Yıllar	Üretim	Tüketim	Dış Alım	Dış Satım
2008	198.418,0	198.085,2	789,4	1.122,2
2009	194.812,9	194.079,1	812,0	1.545,8
2010	211.207,7	210.433,9	1.143,8	1.917,6
2011	229.395,1	230.306,3	4.555,8	3.644,6
2012	239.496,8	242.369,9	5.826,7	2.953,6

Soru 4:

Yurttaşları ödediği bedelin ne kadarı elektrik bedelidir. Diğer bedeller ayrı ayrı nedir?

Cevap 4:

Elektrik Enerjisi Perakende Satış Tarifesi, Kayıp-Kaçak Bedeli, İletim Sistem Bedeli, Dağıtım Sistem Bedeli, Perakende Hizmet Bedeli, TRT Payı, Enerji Fonu, Belediye Tüketim Vergisi gibi tarife bileşenlerinden oluşmaktadır. Bu bileşenlerin elektrik enerjisi faturalarında ayrıntılı şekilde gösterilmesi Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği gereğince zorunludur.

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/32747)**

Elektrik faturalarında görülen bu bedeller elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması için gerekli ve bahse konu Yönetmeliğin Düzenlemeye Tabi Tarifeler Başlıklı İkinci Bölümündeki hükümler gereği uygulanmaktadır.

Tarife bileşenleri;

Perakende Satış Fiyatı: Perakende satışa ilişkin tavan fiyat, hedef kayıp-kaçak oranı ve brüt kar marjı dikkate alınarak hesaplanan fiyattır. Dağıtım şirketince Elektrik Üretim A.Ş., TETAŞ ve Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezinden alınan elektrik enerjisinin maliyeti toplam satılacak elektrik enerjisine bölünerek bulunan fiyata o dağıtım şirketinin bir sonraki yıl için belirlenen hedef kayıp-kaçak oranı dikkate alınarak hesaplanan kayıp kaçak bedeli ve o dağıtım şirketi için öngörülen brüt kar marjı ilave edilerek belirlenmiş ve EPDK tarafından onaylanmış birim bedeldir.

İletim Sistem Kullanım Bedeli: İletim sistemine ilişkin yatırım harcamaları ve işletme ve bakım giderleri dikkate alınarak hesaplanan fiyat olarak mevzuatta tanımlanmaktadır. Bu bedel iletim faaliyeti gösteren tüzel kişilik olan Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ) yatırım harcamaları ve işletme ve bakım giderlerini karşılamak amacıyla EPDK tarafından onaylanan tarifiedir. TEİAŞ EPDK tarafından onaylı iletim sistem kullanım bedelini esas alarak dağıtım şirketlerine veya tedarikçilere bu bedeli fatura eder, dağıtım şirketleri veya tedarikçilerde bu bedeli tüketicilerine yansıtır. İletim tarifi Elektrik Piyasası Kanununun 13 üncü maddesi TEİAŞ tarafından hazırlanan ve üretilen, ithal veya ihraç edilen elektrik enerjisinin iletim tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir.

Dağıtım Sistem Kullanım Bedeli: Dağıtım hizmeti sunabilmek için dağıtım sistemine ilişkin yatırım harcamaları, işletme ve bakım giderleri dikkate alınarak hesaplanan fiyat olarak mevzuatta tanımlanmaktadır. Her dağıtım şirketi bir sonraki yıl için yapacakları yatırım harcamaları, işletme ve bakım giderleri için EPDK'ya sundukları gelir tavanı sonrası oluşan her bir kWh üzerinden alınan EPDK onaylı tarifiedir. Dağıtım bedeli Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat kapsamında belirlenmektedir.

Perakende Satış Hizmet Bedeli: Elektrik Piyasası Kanunu'nda perakende satış hizmeti; perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Perakende satış hizmeti kapsamı, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında, tüketicilere sağlanan sayaç okuma, faturalama gibi diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Perakende satış hizmeti fiyatı perakende satış hizmeti maliyetini yansıtan bir fiyattır. Perakende satış hizmeti gelir gereksinimi; söz konusu faaliyete ilişkin düzenlemeye esas net yatırım harcamasının itfa tutarı, faturalama ve tahsilat giderleri, müşteri hizmetlerine ilişkin giderler, perakende satış ve hizmete ilişkin diğer işletme giderleri, düzenleme giderleri payı, faaliyet giderleri payı, sayaç okuma gideri ve amortisman itfa süresi farkı vergi tutarından oluşmaktadır. Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliğin 21 inci maddesinde "Perakende satış hizmeti fiyatları, abone grupları ve/veya gerilim seviyeleri bazında ayrı ayrı olmak üzere sabit ve/veya değişken bir bedel olarak belirlenir." hükmü yer almaktadır.

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/32747)**

Bu bilgiler doğrultusunda faturalarda yer alan perakende satış hizmet bedeli sayaç okuma dışındaki faturalandırma, perakende satış hizmetine ilişkin yatırım giderleri, perakende satış hizmetine ilişkin diğer giderlerden oluşmaktadır. Perakende satış hizmet bedeli kWh başına belirlenmekte olup perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketlerinden enerji alan tüm tüketicilere uygulanmaktadır. Doğrudan tedarikçisini seçen serbest tüketiciler için böyle bir bedel belirlenmemektedir.

TRT Payı: TRT Payı 3093 Sayılı Türkiye Radyo Televizyon Gelirleri Kanunu kapsamında alınmaktadır. Söz konusu kanunun 4 üncü maddesinin c bendinde "Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişiler, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedelinin yüzde ikisi tutarındaki payı (Katma Değer Vergisi, diğer vergiler, fon ve paylar ile benzeri kesintiler hariç) faturalarında ayrıca gösterir ve bu kapsamdaki bedelleri Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirirler. Organize sanayi bölgeleri tüzel kişilikleri, serbest tüketici olarak tedarikçilerden katılımcıları için temin ettikleri enerjiye ilişkin olarak Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ayrıca pay yatırmaz." hükmü yer almaktadır. 22/1/2003 Tarihli ve 2003/5201 sayılı Bakanlar Kururu Kararı ile elektrik üretimi, dağıtımı ve ticaretini yapmaya yetkili kılınan kurum, kuruluş ve işletmeler tarafından nihai tüketiciye satılan enerjiden elde edilen gayrisafi satış hasılatı üzerinden Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna intikal ettirilen %3,5 oranı tutarındaki pay % 2 olarak belirlenmiştir.

Enerji Fonu: Elektrik Enerjisi Fon (EEF) payı abonelerden 28.05.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanunun ek 2 maddesi gereğince alınmaktadır. Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişilerin sektör altyapı giderlerine katkı payı, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere belirlenir. Mevcut uygulamada EEF katkı payı oranı %1 dir.

Belediye Tüketim Vergisi: 2464 sayılı Belediye Gelirleri kanunu uyarınca tüketiciden alınan bu vergi başlangıçta fonsuz tarife üzerinden alınmakta idi. 5784 sayılı kanunda 26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumludurlar. Organize sanayi bölgelerinde tüketilen elektrik enerjisinin vergisini organize sanayi bölgeleri tüzel kişiliklerine elektriği temin eden kuruluş öder."

37 inci madde de ise,"Verginin matrahı; elektriğin iletimi, dağıtımı ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedelleri hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedeli ile havagazının satış bedelidir. Matraha vergi, fon ve paylar dahil edilmez." Hükmü yer almaktadır.

Belediye Tüketim Vergisi, sanayide % 1 diğer abone gruplarına ise % 5 oranında uygulanmaktadır.

Soru 5:

Son 5 yılda gerçekleşen elektrik üretiminin kaynağına göre dağılımı nedir?

Üretim yapan şirketlerin sahiplik yapısına göre dağılımı nedir?

ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/32747)

Cevap 5:

Elektrik Enerjisi Üretiminin Birincil Enerji Kaynaklarına Göre Dağılımı

(GWh)

	2008	2009	2010	2011	2012
Kömür	57.715,6	55.685,1	55.046,4	66.217,9	174.871,7
Sıvı Yakıtlar	7.518,5	4.803,5	2.180,0	903,6	57.865,0
Doğalgaz	98.685,3	96.094,7	98.143,7	104.047,6	6.760,1
Yenilenebilir+ Atık	219,9	340,1	457,5	469,2	239.496,8
Hidrolik	33.269,8	35.958,4	51.795,5	52.338,6	5.826,7
Jeo+ Rüzgar	1.008,9	1.931,1	3.584,6	5.418,2	2.953,6
Toplam	198.418,0	194.812,9	211.207,7	229.395,1	242.369,9

Elektrik Enerjisi Üretiminin Üretici Kuruluşlara Dağılımı

(%)

Kuruluşlar	2008	2009	2010	2011	2012
EÜAŞ	37,8	36,3	37,5	32,1	29,4
EÜAŞ BAĞ.ORT.	11,5	9,6	7,7	8,2	8,4
OTOP	7,9	6,9	5,9	5,3	5,5
Yİ+YİD+İHD+ Serbest Üretim Şirketi	42,8	47,2	48,9	54,4	56,6
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Soru 6:

Türkiye'nin 2023 yılına kadar yıllara göre elektrik talebi nasıl gerçekleşecektir?

Bu talep nasıl karşılanacaktır?

Talep Projeksiyonu

Yıllar	Yüksek Talep (TWh)	Yüksek Talep Artışı (%)	Referans Talep (TWh)	Referans Talep Artışı (%)	Düşük Talep (TWh)	Düşük Talep Artışı (%)
2012	242,00	5,08	242,00	5,08	242,00	5,08
2013	258,14	6,67	255,51	5,58	253,77	4,86
2014	278,96	8,07	271,01	6,07	265,78	4,73
2015	301,30	8,01	287,31	6,01	278,16	4,66
2016	320,47	6,36	302,70	5,36	289,33	4,02
2017	340,71	6,32	318,71	5,29	300,39	3,82
2018	362,10	6,28	337,13	5,78	314,85	4,81
2019	384,67	6,23	356,83	5,84	330,44	4,95
2020	408,50	6,20	377,49	5,79	346,51	4,86
2021	430,51	5,39	397,66	5,34	362,13	4,51
2022	453,56	5,36	418,59	5,26	378,00	4,38
2023	477,71	5,32	440,33	5,19	394,17	4,28
2024	503,00	5,29	462,94	5,13	410,72	4,20
2025	529,47	5,26	486,46	5,08	427,70	4,13

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/32747)**

2026	557,19	5,24	510,95	5,03	445,17	4,08
2027	586,21	5,21	536,44	4,99	463,16	4,04
2028	616,57	5,18	562,98	4,95	481,71	4,01
2029	648,34	5,15	590,61	4,91	500,86	3,98
2030	681,59	5,13	619,38	4,87	520,65	3,95
2031	711,39	4,37	646,99	4,46	539,71	3,66
2032	742,35	4,35	675,43	4,40	559,01	3,58
2033	774,50	4,33	704,73	4,34	578,59	3,50
2034	807,89	4,31	734,95	4,29	598,55	3,45
2035	842,56	4,29	766,15	4,25	618,93	3,41

Enerji maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla; dışa bağımlılığın azaltılarak yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın elektrik enerjisi üretiminde payının artırılması, yeni teknolojilerin hayata geçirilmesi, özelleştirme çalışmalarını hızlandırarak yabancı yatırımcıların öngörülen piyasa yapısında aktif olarak rol almasının sağlanması ve verimliliğin artırılması başlıca hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

18/05/2009 tarih ve 2009/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararıyla kabul edilen Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi'nde 2023 yılına kadar; yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payının en az %30 olması hedeflenmiştir. Ayrıca 2023 yılına kadar; teknik ve ekonomik olarak değerlendirilebilecek hidrolik potansiyelimizin tamamının elektrik üretiminde kullanılarak ekonomiye kazandırılması, Rüzgar kurulu gücümüzün 20.000 MW mertebesine çıkarılması ve Jeotermal kurulu gücümüzün günümüz itibarı ile elektrik enerjisi üretimine uygun olarak belirtilen potansiyelimiz olan 600 MWe'a çıkarılması ve nükleer elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payını alması hedeflenmiştir.

Ayrıca, güneş enerjisinden elektrik üretimi uygulamalarının yaygınlaşmasını ve ülkenin güneş enerjisi potansiyelinin azami ölçüde değerlendirilmesini sağlamak hedeflerimiz arasında yerini almaktadır.

Bu kapsamda rekabetçi piyasa koşullarında yenilenebilir enerji üretimini teşvik etmek için "Yenilenebilir Enerji Kanunu" 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanunda 2011 başında yapılan değişikliklerle de yenilenebilir enerji kaynaklarının teşviki güncellenmiş, kaynak bazlı farklılaştırılmış alım garantileri ile yatırımcılara ek güvenceler sağlanmıştır. Bu teşvik mekanizmaları küçük hidroelektrik ve rüzgâr santralleri başta olmak üzere yenilenebilir kaynaklardan enerji üretiminin gelişmesine katkı yapmaktadır.

Artan enerji talebinin güvenli, zamanında ve çevreye saygılı bir şekilde karşılanmasına yönelik politika ve stratejiler belirlenmiş olup etkinlikle uygulanmaktadır.